

Beste leden en relaties,

De "R" is weer in de maand. Vroeger betekende dat, dat iedere avond voor het naar bed gaan alle kinderen op een rij stonden voor de dagelijks lepel met levertraan: brrrrr. Het smaakte nogal vies en vissig, later kwam er een versie met een sinaasappelsmaakje en nog later de iets beter "verteerbare" capsules.

We hopen dat - na een welverdiende vakantie - onze verse nieuwsbrief met de nodige nieuwtjes, feiten en heemkundige wetenswaardigheden, betere herinneringen bij jullie oproept.

Bestuur en Werkgroep Communicatie.

Fietsroute "Littekens van bange dagen"

Met blijheid op je fiets genieten van onze vrijheid.

Men kan alleen maar blij zijn als men vrij is. Denken, zeggen en doen wat we zelf willen zijn kernwaarden die vrijheid bepalen.

Toerisme Arendonk en Visit Reusel-De Mierden tot een informatieve fietsroute. Uiteraard kun je in alle vrijheid je eigen keuze maken. Fietsend, 37 of 67 km en alles wat ertussen zit, al dan niet

Vorig jaar, 80 jaar na de bevrijding WOII, resulteerde de samenwerking tussen Heemkunde Werkgroep Reusel, AWEG Arendonk, Museum de Bewogen Jaren,

snuivend aan de gebeurtenissen rondom de bevrijding en de bewogen jaren.

Zelf een keuze mogen maken in geloof, meningsuiting en vereniging behoren tot de vrijheidsrechten. De geschiedenis heeft ons echter geleerd, dat er helaas telkens weer mensen en groeperingen zijn die menen anderen die rechten te kunnen ontnemen.

Nazi-Duitsland is daarvan het meest recente voorbeeld voor onze regio.

Met machtsvertoon en oorlogsgeweld werden grote delen van Europa bezet, waaronder ook Nederland en België. Eind september, begin oktober 1944 werd onze regio bevrijd van het juk van nazi-Duitsland. Zo ook Reusel-De Mierden en Arendonk. Het ging gepaard met een hevige strijd, slachtoffers en verwoestingen.

Je bent nu vrij om de grens al dan niet te overschrijden, vrij om te kijken en vrij om te luisteren naar de gebeurtenissen uit die hevige periode. Met waardering en ontzag, voor al diegenen die met een moedige strijd de vrijheid herwonnen hebben, kunnen wij nu genieten van een vredig Kempisch landschap en even stilstaan bij de "Littekens van bange dagen". Starten kan op elk punt van de route.

Meer info vind je bij bovengenoemde samenstellers. De folder ligt ook voor je klaar bij Visit Reusel-De Mierden in MFA de Kei. En ook op www.heemkundereusel.nl vind je fietsroute-informatie onder het kopje activiteiten.

Onder het motto “Vrijheid Blijheid” brengen we graag nog eens deze fietsroute onder jullie aandacht.
Veel fietsplezier, vrij en blij.

HWR heeft ingeschreven voor Rabo ClubSupport

Rabo ClubSupport omvat ook dit jaar weer een stemcampagne en ondersteuningsprogramma voor clubs en verenigingen, waarvoor ook onze HWR zich weer heeft ingeschreven.

We hebben al onze nieuwsbrieflezers via een aparte mailing opgeroepen om op ons te stemmen. Als je op ons gestemd hebt, hartelijk dank daarvoor.

Ons gekozen doel dit jaar is om de zichtbaarheid van onze monumenten te gaan versterken.

Brabant Bokaal 2025 voor John Meulenbroeks

De Brabant Bokaal is een eerbetoon aan personen die zich als vrijwilliger op meer dan bijzondere wijze inzetten voor de Brabantse cultuur en natuur. Jaarlijks worden maximaal drie personen met de Brabant Bokaal onderscheiden. Vanuit onze gemeente hebben we John Meulenbroeks voorgedragen voor de Brabant Bokaal.

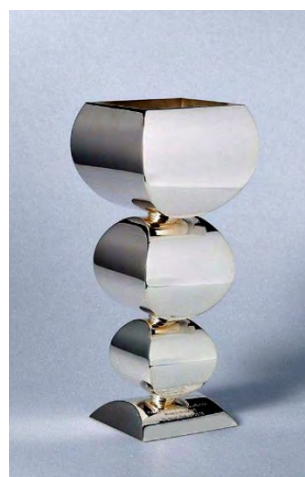

De reden van onze voordracht is dat John zich al tientallen jaren, geheel vrijwillig, met grote toewijding inzet voor het levend houden van de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog en de gevechten in Nederlands-Indië. Dankzij zijn tomeloze inzet en oprechte passie zorgt hij ervoor, dat persoonlijke verhalen uit deze bewogen periodes niet verloren gaan.

Wat John bijzonder maakt, is de manier waarop hij – vaak via directe, persoonlijke contacten met oud-strijders, onderduikers en nabestaanden van burgerslachtoffers – deze verhalen weet op te tekenen. Door interviews en schriftelijke vastlegging heeft hij een indrukwekkende en waardevolle verzameling opgebouwd. Deze vormt een blijvende bron van kennis voor toekomstige generaties.

Zijn inzet beperkt zich niet tot het verzamelen van verhalen alleen. Via educatieve programma's voor scholen, herdenkingsactiviteiten en het betrekken van de lokale gemeenschap, heeft hij het museum De Bewogen Jaren 1939-1950 ontwikkeld tot een belangrijk historisch, cultureel en educatief centrum in de regio. Jaarlijks levert het museum, mede dankzij John, een belangrijke bijdrage aan het herdenken én viere van onze vrijheid.

In het jaar dat Nederland 80 jaar bevrijding herdenkt, zou de toekenning van de Brabant Bokaal een zeer terechte en eervolle waardering zijn voor Johns jarenlange, vrijwillige inzet en betekenisvolle bijdrage aan het bewaren van onze gedeelde geschiedenis.

Het Cultuurfonds Noord-Brabant heeft de moeilijke beslissing gehad om uit alle voordrachten een keuze te maken, maar onze voordracht voor de heer John Meulenbroeks heeft ertoe geleid dat hij een van de winnaars is geworden van de Brabant Bokaal 2025!

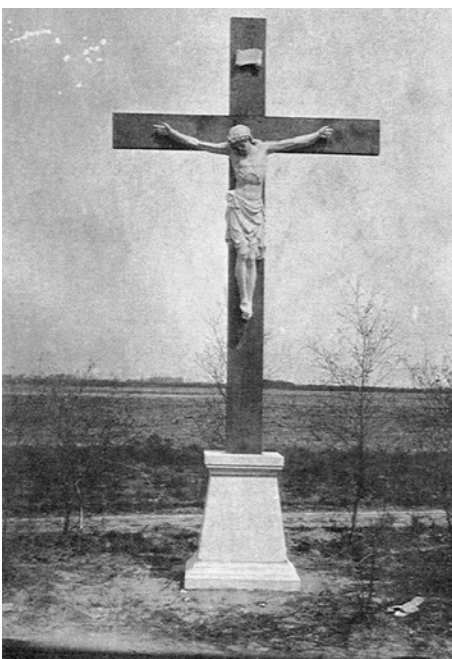
Op 10 november zal de feestelijke uitreiking zijn.

De nieuwe Schééper is weer uit

Dezer dagen verscheen weer het nieuwste nummer van de Schééper, het kwartaalblad van de HWR. In deze nieuwe uitgave natuurlijk weer diverse interessante heemkundige verhalen. Daarbij staan veel oude foto's afgebeeld, zodat het niet alleen een interessant lees-, maar ook weer een mooi kijkblad is geworden. Hieronder enkele highlights.

Deze keer ging Thijs van der Zanden voor "de echte Reuselnaar" op bezoek bij de 67-jarige Adriën van den Borne. Samen met zijn vrouw Mai woont hij in het mooi verbouwde ouderlijk huis aan de Turnhoutseweg. Hij is de zoon van Kees van den Borne (van Nol Zak) en Joke van Bers. In 1980 begon hij als tandtechniek in de Lokbossen en later in den Herd. Sinds 1996 is het Mondzorgcentrum de Kempen gevestigd in het voormalige Wit-Gele Kruisgebouw aan de Groeneweg.

Aan het begin van de vorige eeuw werd op veel plaatsen in het katholieke zuiden langs de openbare weg een kruisbeeld geplaatst. Het was de tijd van het Rijke Roomse Leven en ook in Reusel werd zo'n weg- of veldkruis opgericht. Sinds die tijd is dit beeld om verschillende redenen enkele malen vernieuwd en verplaatst en daar is nogal wat over te doen geweest. Bernard Fleerackers heeft dat uitgezocht.

Het kruisbeeld aan de Wilhelminalaan (± 1920).

Als vroeger, nog voor het digitale tijdperk en dus zonder iPhone, de jeugd zich in huis verveelde, kregen ze vaak te horen: "Vort, buite speule, gullie!". Maar wat gebeurde er dan buiten? Dat was dikwijls afhankelijk van de plek waar men woonde. In de rubriek "Witte nog van vruger?" vertelt Wil Gijbels hoe hij in zijn jeugd samen met leeftijdgenoten zijn vrije tijd in de buitenlucht doorbracht.

Misschien vindt je het leuk om een abonnement als cadeautje te geven aan ouders, grootouders of vrienden. Aanmelden kan per e-mail: adminscheeper@heemkundereusel.nl

Veel leesplezier!

HWR lezing - Philips in Reusel

een avond vol verhalen, erfgoed en herinneringen

Wat heeft Philips betekend voor Reusel en de Kempen? Hoe beïnvloedde het bedrijf uit Eindhoven onze regio op het gebied van werkgelegenheid, opleiding, infrastructuur en zelfs het sociale leven?

Op vrijdag 20 oktober organiseert de Heemkunde Werkgroep Reusel in MFA De Kei een bijzondere avond waarin we samen met Fons van de Spijker, vrijwilliger/gids bij het Philips Museum, duiken in het rijke verleden van Philips. Fons neemt ons mee in een boeiende presentatie vol passie en verrassende inzichten over de impact van Philips op onze streek.

Maar daar blijft het niet bij!

We vullen het verhaal aan met lokale anekdotes, Reuselse herinneringen en tastbaar erfgoed: oude foto's, apparaten en andere bijzondere Philips-items uit de tijd dat "werken bij Philips" een begrip was.

Heb je zelf nog een mooi verhaal of een uniek voorwerp van Philips? Laat het ons weten; we geven graag ruimte aan persoonlijke bijdragen!

Wil je deze lezing bijwonen? Dat kan. De details: Tijd: 19:30 – ±21:30 uur - entree: €7,00 inclusief een kopje koffie of thee - maximaal 50 bezoekers - vol = vol - aanmelden voor 18 oktober via e-mail naar: lezing@heemkundereusel.nl

Uit het HWR archief

Lening door het Corpus van Lage Mierde

[23 april 1684]

Rechterlijk archief Hooge Mierde inv. RA83

Kerk en Raadhuis te Lagen Mierde 9 april 1788 door Hendrik Verhees.

Wij Herman Hermans ende Adriaen Lemmens schepenen in Legemierde mitsgaders Wouter Adriaens burgemeester, Anthonij van Tongeren ende Dirck van Gorop geswoorene, Adriaen Hermans, Jan Wouter Coolen en Joost Jacobs van

Helmondt oude schepenen ende ons voorts representerende voor het geheele corpus deses dorps van Legemierde achtervolgens den octroije van haer ed: mog: sijnde de octroije van dato den 26 meij 1679 ende de procuratie van de gelijk nabuijzen daer van sijnde van dato den 24e februarij 1674 kennen ende lijden indien qualiteijt wel ende deugdelijck schuldigh te weesen aen d' hr. Philippus Rijsbosch in qualiteijt als momboir van Cornelia Clara ondmondige doghterkens van hr. Gerardt van Gilse in houwelijck verweckt met juff Anna Rijsboch de somme van vijff hondert seven guldens, tien stuijvers spruijtende ter saecke van deugdelijck geleende ende aengetelde penningen die wij van hen hebben ingenomen ende geleent tot behoefte ende gebruijck onser hele gemeente belove soo lange wij dese penningen onder ons sijn hebben daer vooren alle jaren te geven voor intrest vier gulden tien stuijvers van het hondert doende alsoo alle jaren voorde intrest eene somme van twee en twintigh gl sestich stuijvers twaalf penningen los ende vrij gelde van alle laste soo tegenwoordigh als toecomende egene uijtgesondert waer vande eersten intrest sal vervallen van [] een jaer wesende den vier en twintighsten April 1685.

Belovende wij dese vijff hondert seven gulden tien stuijvers met den intrest vandien ten allen tijden aenden voorschreven heere Philippus in sijne opgemelte qualiteijt wederom te restitueeren mits de voorschreven heere ons het selve een vierendeel jaers te voren waarschouwen ende opsegge ende sullen sij geleende het selve mede een vierendeel jaers te vooren opgeseght hebbende te mogen ende konnen schieten waer vooren wij verbinden alle onse ende verkrijgende egene uijtgesondert ende stellen wij ons selven voorders ijder alnoch als schuldenaeren principael te werden sijnde ons selven inden inhouden deses vrijwilligheijck te laten condemneren voor gerechte van 's Hertogenbosche constituerende daer toe N: N: G: beijde procureurs voor voorschreven gerecht van 's Hertogenbosch de eene omme te versoecken ende de anderen te consenteren verklarende haer Arnoldus Rijsbosch inden name vanden heere crediteuren dat dese voorschreven capitale penningen sijn geprocedeert van soodanigh uijtcoop als hr. Adriaen van Grinsven opden 28e feb 1680 heeft aengegaen metten voorschreeve heere Philippus Rijsbosch in qualiteijt voorschreven voordien schepenen van Baerle Nassau wegens des streffhuijse Adriaen

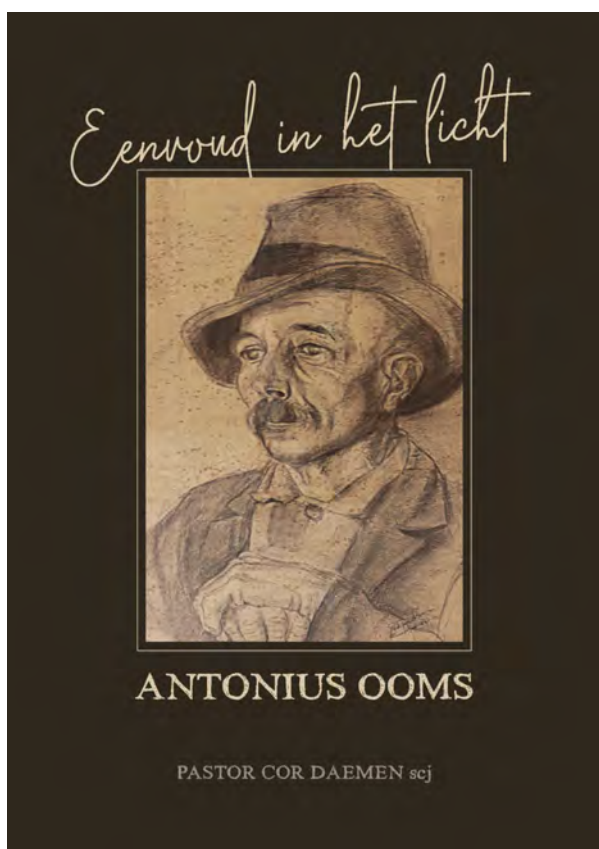
Hendricx van Gilse gelijk weder blijkt uijt de ratificatie desselfs gepasseert voor schepenen Baerle Hertagh van dato dese 5e december 1680 ende aldaer door voorschreven hr. Adriaen van Grinsven geschoten ende voldaan op den 17e April 1684.

Toirconde der waerheit etz. desen xxiii April 1684.

Uit de bibliotheek van de HWR

Eenvoud in het licht – Antonius Ooms

Auteur: Pastor Cor Daemen scj

De ondertitel is : Antonius Ooms - Dienstbaar in de Kempen, laatste schaapherder van de abdij in Postel.

Hierbij denkt de lezer dat het primair gaat om de persoon van de schaapherder, maar de werkelijkheid is enigszins anders.

De auteur begint traditioneel met de aanleiding voor het schrijven van het boek; in dit geval is dat het bidprentje van Antoon Ooms, dat waarschijnlijk door zijn moeder in zijn missaal verstopt was. Dit prentje gaat een leven lang mee, tot hij op een gegeven moment de behoefte krijgt om uit te zoeken wie die Antoon Ooms

eigenlijk is. Dit voert hem via het kerkhof van Postel via diens geboorte in Lage Mierde naar Duizel.

Daarna gaat hij over van de stamboomgegevens naar de sfeertekening van de Kempense boerengemeenschappen aan het einde van de 19e eeuw. Deze sfeertekening houdt hij vol bij het beschrijven van de ontwikkeling van de jonge Antoon Ooms tot diens dood in 1957.

Achtereenvolgens komen zijn omzwervingen in de Brabantse Kempen als seizoenarbeider en schaapherder op het vliegveld Welschap in de beginnende oorlogsjaren aan de orde, tot hij in dienst treedt van de abdij van Postel vanaf 1942 tot zijn dood.

Niet vreemd is, gelet op zijn persoonlijke achtergrond, dat hij ruim 50 pagina's besteedt aan de geschiedenis van de abdij.

Misschien is de beschrijving van de Kempense cultuur in dit boek ongewild nog wel boeiender dan zijn zoektocht naar het wat en hoe van de hoofdpersoon. Kortom een boek om te lezen ook als je niet zo geïnteresseerd bent in het bestaan als schaapherder in de Kempen van de eerste helft van de 20e eeuw.

Liemerse boeren in de Kempen

Lidy Klein Holkenborg werd geboren in Hapert, maar haar familienaam verradt een naam uit het oosten van Gelderland. Haar interesse in de familiegeschiedenis groeide uit tot een serieus onderzoek. Want het bleek dat in de eerste helft van de vorige eeuw, en dan vooral tussen 1910 en 1930, veel boerenfamilies uit de Gelderse streek de Liemers hadden verruild voor de Brabantse Kempen. Op verzoek van en in samenwerking met Oudheidkundige Vereniging Gemeente Gendringen dook Lidy met Jan Hartjes en Frans Zonneveld die bijna vergeten geschiedenis van een ware migratiegolf in.

Waarom verhuisden nu juist families uit de Liemers naar de Kempen? Ze waren zelden armlastig maar grondgebrek in de Liemers maakte het lastig om alle boerenzonen een goed bestaan te verzekeren. In de Kempen kon echter nog volop heidegebied en woeste grond worden

ontgonnen.

De grond was er veel goedkoper. De bewoners van beide gebieden waren voor het grootste deel rooms-katholiek en dat maakte voor Gelderse gezinnen de overstap gemakkelijker.

Families Beekman en Egbers in Bladel (mei 1943).

Het merendeel van de tot nu toe opgespoorde 1.169 migranten uit de periode 1910 tot 1950 bleef in Brabant; een kleine 15% ging toch weer terug of emigreerde overzee. Missie overwegend geslaagd. En ook aan de ontwikkeling van het arme platteland in De Kempen hebben de Geldersen een serieuze steen bijgedragen.

In een tweedelig artikel, 'Gendringse boeren pionieren in Brabant' in De Ganzeveer (uitg. Oudheidkundige Vereniging Gemeente Gendringen), resp. nr. 103 en 104 (februari en juni 2025) zijn de onderzoeksresultaten te lezen die de 3-koppige werkgroep tot dan toe bereikt heeft. Ook hebben de onderzoekers een uitgebreide literatuurlijst opgesteld.

Voor meer informatie over het onderzoek en de artikelen:

www.bhic.nl/ontdekken/verhalen/liemerse-boeren-in-de-kempen

De Brabantse beken

De Brabantse Hoeders hebben een fraai magazine uitgebracht ter ondersteuning van de cultuur en de natuur van Brabant met betrekking tot de Brabantse beken. Die prachtige beken zijn erg belangrijk voor de natuur, maar helaas sinds het begin van vorige eeuw ook ernstig aangetast door ingrijpen van de mens. De laatste tijd keert

de mens op zijn schreden terug en worden beken hersteld.

Alle beken danken hun bestaan aan regenwater, dat in de bodem valt en via slootjes en sloten samenvloeit tot een waterloop. Er is een plek in Brabant waar het niet zo vanzelfsprekend is, dat een regendruppel via zo'n stelsel in Brabantse beken terechtkomt. In de bossen van Reusel, in de directe nabijheid van de Oude Brandtoren aan de Burgemeester Willekenslaan, staat een Januskop. Dit bijzondere monument markeert een ondergrondse waterscheiding en deze ligt precies op de Belgisch – Nederlandse grens.

Een regendruppel die hier valt kan twee kanten op stromen. Hij kan aan de Belgische kant in de Nete terechtkomen en daardoor uiteindelijk in de Schelde. Of het hemelwater komt uit in de Brabantse beek de Reusel en uiteindelijk in de Maas. Regendruppels vinden elkaar uiteindelijk in de Noordzee, waarna de eeuwigdurende kringloop weer opnieuw begint. Dit hier is de enige plek in Brabant waar Nederlands hemelwater naar België vloeit.

Het is fascinerend om te beseffen dat deze twee belangrijke rivieren, de Maas en de Schelde vanaf deze plek in de bossen bij Reusel worden gevoed. Het monument, de Januskop, symboliseert de tweeledigheid van deze unieke situatie in het Brabantse bekensysteem. Het vrouwengelaat van de Januskop blikt richting België, het gezicht van de man heeft de ogen gericht op Brabant. Onder het vrouwengezicht staat: 'Mijn buurman, die dwaas, plast noord naar de Maas'. En de man zegt: 'Van de vrouw hierachter valt te vermelden, dat ze watert op Nete en Schelde'.

Het magazine is gratis verkrijgbaar bij Visit Reusel–De Mierden in MFA De Kei of hier te downloaden: <https://t.ly/J0aKt>

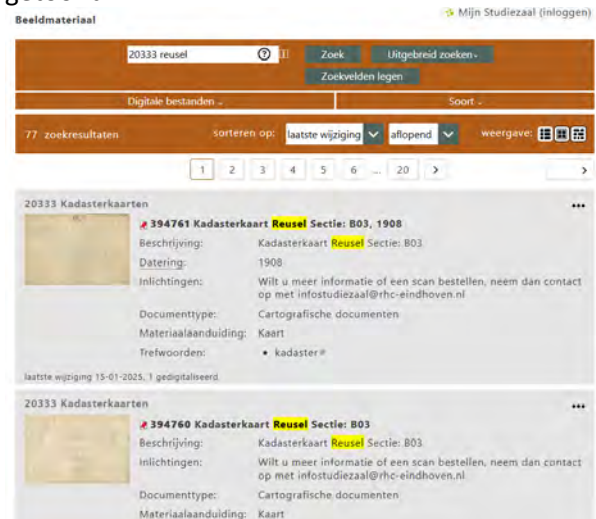
Meer dan 4.000 kadasterkaarten gedigitaliseerd bij het RHCe

Een van de vrijwilligers van het RHC Eindhoven had de afgelopen tijd een missie: al de bij het RHCe aanwezige kadasterkaarten digitaliseren. Eén voor één heeft zij deze kaarten door de scanner laten gaan. En het is haar gelukt: meer dan 4.000 kadasterkaarten (al de 20 gemeenten uit de Regio Zuidoost-Brabant zijn vertegenwoordigd) zijn voor iedereen te vinden op: www.rhc-eindhoven.nl

Detail Kadasterkaart Reusel Sectie: A02, 1952.

Zoek in de Beeldbank op het nummer '20333' en de kadasterkaarten van alle gemeenten worden getoond. Je kan de zoekopdracht ook verfijnen per gemeente. Dan zoek je in de Beeldbank naar het nummer "20333" én plaatsnaam (zie voorbeeld voor Reusel hieronder) en de kadasterkaarten van enkel die gemeente worden getoond.

Het Kadaster is op 1 januari 1832 opgericht, en vanaf dat jaartal zijn er bijbehorende kadasterkaarten gemaakt. Een kadastrale kaart is een kaart die de grenzen en eigenschappen van percelen grond weergeeft, zoals geregistreerd in het Kadaster. Het toont de globale ligging van kadastrale grenzen ten opzichte van de omgeving, perceelnummers, straatnamen, huisnummers en belangrijke bebouwing.

Leerroute Oisterwijk

Voor onze lezers die graag eens bij de burens willen gluren, is in Oisterwijk een nieuwe fietsroute geopend, die het verhaal van de leerindustrie vertelt. De 27 kilometer lange tocht voert langs plekken als de Koninklijke Verenigde Lederfabriek (Leerfabriek KVL), het landgoed Nemelaer, oude arbeidershuisjes en de schoenfabriek van Van Bommel.

Onderweg hoor je via loopjongen Rien hoe het leven rond de fabriek eruitzag. De route is onderdeel van "Made in Brabant", waarin erfgoed, natuur en vakmanschap samenkomen. Meer info: <https://t.ly/bK62l>

Nieuws vanuit de Kempencollectie

Verschillende musea en heemkundekringen uit de Kempen waaronder ook onze HWR hebben zich verenigd in de Kempencollectie. Via de gezamenlijke website <https://kempencollectie.nl/> kun je digitaal grasduinen tussen ruim 40.000 objecten.

Regelmatig zullen er in deze nieuwsbrief berichten van onze partners te vinden zijn.

Heemkundekring Pladella Villa Bladel

Karel de Eenvoudige en graaf Dirk I terug op de Markt.

Het kunstwerk van Wim Gubbels moest haar plek naast het gemeentehuis op de Markt van Bladel inruimen voor een geldautomaat. Dit had alles te maken met het realiseren van de nieuwe multifunctionele

accommodatie Bruis. Karel en Dirk werden (tijdelijk) op de gemeentewerf gestald. Gelukkig hebben ze weer een mooie plek op de Markt gekregen. Bruis is klaar, de Markt opnieuw ingericht. Met groot materiaal werden Karel en Dirk van de werf getild en naar de Markt verplaatst. Ze kijken weer tevreden over het

marktplaats uit en zo te zien voelen ze zich weer thuis.

Museum De Bewogen Jaren Hooge Mierde

Nieuwe aanwinst.

Gasmasker Netterselsedijk Lage Mierde.

Jan Couwenberg vond in 1944 dit gasmasker, vlakbij zijn woning, in de buurt van een gesneuvelde Duitse soldaat. In het gasmasker staat de naam: Uffz Böhme Helmut. Het persoonsnummer van deze militair was 4045.

Cultuurhuis Bergeijk

Boekpresentatie Johan Biemans

Zondag 7 september presenteerde Johan Biemans in het Cultuurhuis zijn nieuwste boek: Bergeijk in de Eerste Wereldoorlog - oorlogskroniek Kempenland 1914-1918

Hoe ingrijpend de Eerste Wereldoorlog was voor de

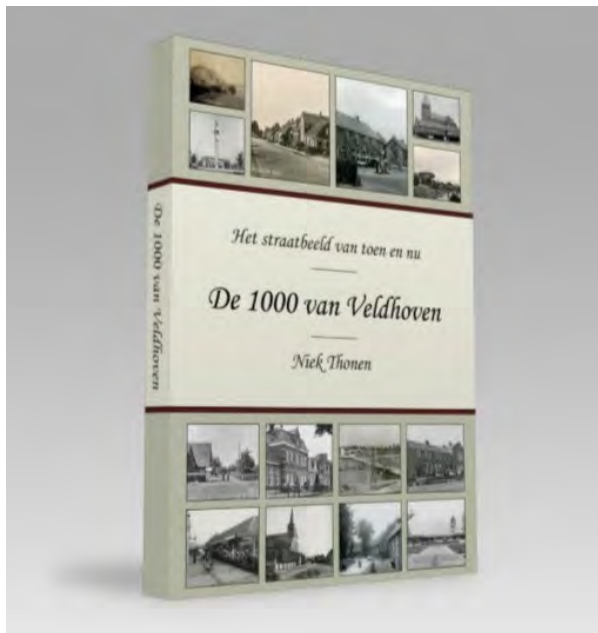
mensen in Bergeijk en de Kempen, lees je in dit prachtige boek dat voorzien is van een uitgebreide verzameling door militairen verstuurd prentbriefkaarten en een bundeling van krantenberichten uit die tijd.

Het boek (346 pagina's) is te bestellen via de boekhandel. De prijs is 35 euro.

Erfgoedhuis Veldhoven

De 1000 van Veldhoven

Je kent misschien de fotoboekjes met ansichten nog wel uit de jaren 70 en 80. Sindsdien is het Veldhovense straatbeeld sterk veranderd en uitgebreid. Niek Thonen heeft nu een uniek fotoboek van Veldhoven samengesteld dat het hedendaagse straatbeeld combineert met het verleden. Het hardcover boek bevat meer dan 1000 fantastische foto's.

Het boek is uitgevoerd in fullcolour en een hardcover en telt maar liefst 372 pagina's. Het verschijnt omstreeks 20 november 2025. Het boek kan alleen bij voorschrijving besteld worden. Prijs: € 27,50.

Wil je ook een exemplaar, zie:

www.erfgoedhuisveldhoven.nl/blog/2025/08/30/de-1000-van-veldhoven/

Eindhoven Museum

Nieuwe cursus: 'De Geschiedenis van Eindhoven in vogelvucht'

Heb je altijd al meer willen weten over het verleden van de stad Eindhoven? In oktober start de nieuwe cursus 'De Geschiedenis van Eindhoven in vogelvucht'. In vijf lessen en een stadswandeling nemen lokale experts je mee op een reis door de tijd – van de middeleeuwse nederzetting aan de Dommel tot het huidige Brainport.

De cursus is een samenwerking van Eindhoven Museum, de Stadsarcheoloog, Architectuurcentrum Eindhoven, Eindhoven247 en de Volksuniversiteit regio Eindhoven. Samen laten ze zien hoe rijk en veelzijdig de geschiedenis van Eindhoven is.

De cursus vindt plaats op woensdagavonden in het Augustinianum aan de Dirk Boutslaan in Eindhoven. Inschrijven kan via de website van de Volksuniversiteit regio Eindhoven:

<https://t.ly/XrlhQ>

Kempenmuseum Eersel

Dierendag in het Kempenmuseum

Op zaterdag 4 oktober viert het Kempenmuseum

Dierendag met een gezellige middag vol extra activiteiten.

Tussen 13:00 en 17:00 uur zijn jong en oud welkom om samen met hun (knuffel)dieren stil te staan bij de bijzondere band tussen mens en dier. Bezoekers kunnen terecht bij de knuffeldierendokter, die met zorg naar meegebrachte knuffels kijkt en ze desnoods 'geneest'. Een imker komt vertellen over de bijen. Tussen 14:00 en 16:00 uur vindt er bovendien een bijzondere dierenzegening plaats door pastoor Van Lamoën. Een mooi moment om samen dankbaarheid en verbondenheid te vieren. Voor alle activiteiten in de tuin is de entree gratis.

Nieuwsbrieven

Deze maand ontving het HWR secretariaat diverse nieuwsbrieven van collega verenigingen. Deze zijn hier te lezen:

De Koerier van Brabants Heem – september 2025 nr 106: <https://t.ly/p2qnF>

Nieuwsbrief Brabants Heem – september 2025: <https://t.ly/DFOft>

Nieuwsbrief Brabants Historisch Informatie Centrum – augustus 2025: <https://t.ly/uQrsq>

Nieuwsbrief Erfgoed Brabant – juli 2025: <https://t.ly/35VbB>

Nieuwsbrief Brabants Erfgoed – september 2025: <https://is.gd/JPxXdf>

Genealogisch tijdschrift “De Twee Kwartieren”
Nederlandse Genealogische Vereniging - afdeling
Kempen- en Peelland – september 2025:
<https://is.gd/By7Pcx>

Nieuwsbrief Kempenmuseum Eersel – september 2025: <https://is.gd/xmOgAv>

Nieuwsbrief Heemkundekring Amalia van Solms
Baarle-Nassau/Hertog – juni 2025:
<https://is.gd/W1Dm2K>

Nieuwsbrief Erfgoedhuis Veldhoven – september 2025: <https://is.gd/swzZOu>

Nieuwsbrief HSK De Achthaligheden – september 2025: <https://tinyurl.com/2yovpbvs>

Nieuwsbrief Heemkundekring Pladella Villa – september 2025: <https://tinyurl.com/2xk42g3a>

Nieuwsbrief De Vyer Heertganghen Goirle - juli 2025: <https://is.gd/F1vic1>

Nieuwsbrief Regionaal Historisch Centrum
Eindhoven – augustus 2025: <https://t.ly/lqxYv>

Nieuwsbrief Regionaal Archief Tilburg – augustus 2025: https://t.ly/Hv_88

Nieuwsbrief CBG | Centrum voor
Familiegeschiedenis – augustus 2025:
https://t.ly/_ADwS

Mededelingenblad Heemkundekring
Weerderheem Valkenswaard – september 2025:
<https://is.gd/VmdyXL>

Nieuwsbrief Heemkundekring Tilborch – september 2025: <https://tinyurl.com/2c48ql88>

Heemkunde Werkgroep Reusel heeft ook een facebook pagina. Je kunt ons vinden op:
<https://www.facebook.com/heemkundereusel>

Wil jij onze Nieuwsbrief ook regelmatig ontvangen stuur dan een email naar secretaris@heemkundereusel.nl

Ook voor afmeldingen mailen naar secretaris@heemkundereusel.nl

Deze HWR nieuwsbrief en oudere afleveringen zijn terug te lezen in een archief op onze website: heemkundereusel.nl/nieuwsbrief.html

Een uiltje knappen

Een slapende uil die een uiltje knapt?

Een uiltje knappen doen we allemaal wel eens. Vrijwel iedereen weet eigenlijk wel wat deze uitdrukking betekent. Wie een uiltje knapt, doet een lekker en relaxed dutje om even bij te komen en uit te rusten. Meestal betreft het een korte slaaperiode, zoals een middagdutje of een powernap overdag om even weer op krachten te komen. Maar waar komt dit bijzondere gezegde vandaan? Hebben we hier te maken met een verwijzing naar de vogelsoort uil of niet?

De uil in de zegswijze is een vlinder

Veel mensen denken dan de term 'uiltje' in een uiltje knappen verwijst naar de vogelsoort. Maar dat is merkwaardig genoeg niet het geval. Het uiltje in de uitdrukking is namelijk een insect. Om precies te zijn: een vlindersoort uit de familie van de nachtuiltjes (noctuidae). Wie aangeeft even een uiltje te gaan knappen, zegt eigenlijk letterlijk dat hij of zij 'even een vlindertje gaat vangen'. Deze variant, een uiltje vangen, is al eeuwenoud en komen we al tegen in het literaire werk van de zeventiende-eeuwse schrijver P.C. Hooft (1581-1647), in het volgende dichtvers uit 1626:

" 't Soete groen, tot een verwonder

Lancx het water weeldrigh groeyt,

Dat het vruchtbaerlyck besproeyt.

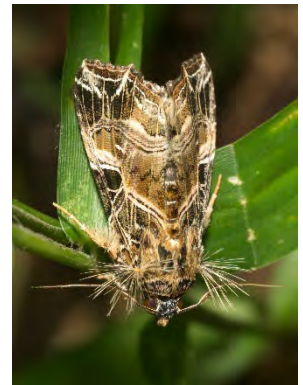
't Welck my 's middaghs doet verlangen

Om een uyltjen op te vangen:

Waer ick 't slapen vind so soet."

Callopistria,

een vlinder uit de nachtuil-familie.

Volgens de verklaarders die de hiervoor genoemde theorie over de oorsprong van een uiltje knappen aanhangen, is deze zegswijze eufemistisch van aard. Iemand die aangeeft een uiltje te gaan knappen, gebruikt het vangen van een vlindertje als 'smoesje' om er even tussenuit te knippen en te kunnen bijslapen. De persoon zegt dan dat hij achter de vlinders aan zit, maar benut de vrijgekomen tijd om even wat slaap te pakken.

Of is het uiltje toch een echte uil?

Naast de net genoemde uitleg circuleert er onder taalkundigen nog een tweede verklaring van de zegswijze een uiltje knappen. Volgens deze verklaring is de uil in een uiltje knappen wel degelijk de betreffende vogel. Zoals bekend zijn uilen dieren die vooral gedurende de nacht leven en dan overdag een dutje doen, ofwel 'een uiltje knappen'. Het werkwoord knappen moet in deze uitdrukking dan vertaald worden als meepakken of meepikken.

Taalkundigen zien hier een relatie met de zegswijzen 'een misje knappen' of 'een kerkje knappen'. Dit houdt in dat iemand pas later, als de mis of kerkdienst al begonnen is, de kerk binnenkomt om met een half oor nog een stukje religie mee te pakken. Die persoon maakt dan dus korte metten met zijn religieuze 'plichten'. Maar in elk geval heeft hij of zij netjes de kerk bezocht!

Bron: Historiek